

Akut pankreatit **çalışmasıyla** yatan hastalarda antibiyotik kullanımının değerlendirilmesi: **Antimikrobiyal yönetim yaklaşımı**

Muammer Çelik¹, Vildan Avkan-Oğuz¹

¹*Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı, İzmir*

E-mail: muammer.celik@deu.edu.tr

Giriş

- Akut pankreatit (AP): Pankreas dokusunun inflamatuvar bir hastalığı
  - Etiyoloji: En sık alkol kullanımı ve koledokolitiazis
- Nekrotik pankreatit (%15) → sekonder enfeksiyon gelişimi → mortalitede 2 kat artış
- Profilaktik antibiyotik kullanımı → Mortalitede fark yok
  - *Clostridium difficile* enfeksiyonu, yan etki ve direnç gelişim riskini artırır

Akut pankreatitte antibiyotik kullanımı: (Rehber önerileri)

- Ağır AP veya akut nekrotizan pankreatit;
→ Rutin profilaktik antibiyotik kullanımı önerilmez
- Yedi-on günlük hastanede yatışı - kötüleşme - hastalarda enfekte nekroz varlığı
→ Örnek alınması ve ampirik antibiyoterapi
- Ekstrapankreatik enfeksiyon odağı (kolanjit/kolesistit, KDE, ÜSİ, pnömoni, vs.)
→ Antibiyotik

Amaç

- AP tanısıyla yatırılan hastalarda antibiyotik tüketim miktarının ve antibiyotik kullanımının uygunluğunu değerlendirmek

Yöntem

- Tek merkezli, retrospektif
- Haziran-Aralık 2022 tarihleri arasında AP tanısıyla hastanede yatan hastalar
- Hastane bilgi yönetim sistemi (HBYS)
  - Demografik veriler; Yaş, cinsiyet
  - Klinik, laboratuvar ve radyolojik veriler

Yöntem

Antibiyotik tedavisi;

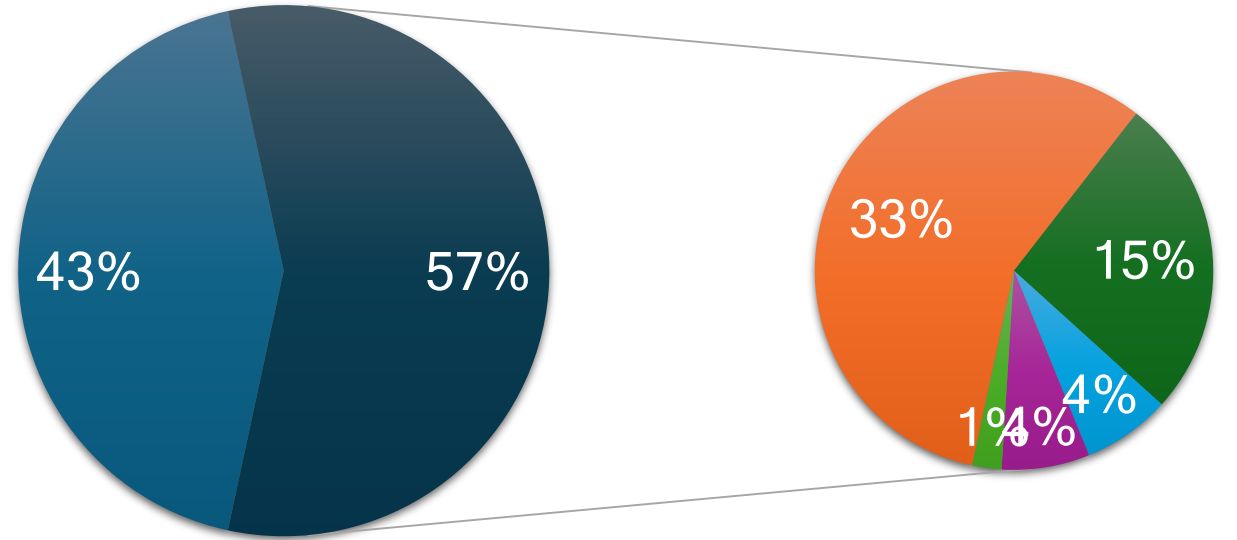
- Kantitatif → Antibiyotik kullanım oranı ve süresi
- Kalitatif → Başlanma endikasyonunun rehberlere uyumu

Bulgular

- 74 hasta
- Yaş ortalaması: $57,4 \pm 17,6$ yıl
- 35 (%47,3) kadın
- Ortanca yatış süresi: 7 (4-9) gün

Akut pankreatit tanısıyla yatan hastalarda antibiyotik kullanımı

- Antibiyotik yok
- Seftriakson+ Metronidazol
- Seftriakson
- Meropenem
- Kinolon
- Piperasilin/tazobaktam

Bulgular

- **%90,4 ilk üç gün** içinde antibiyotik başlanmış
  - %33,3 ilk gün, %33,3 ikinci gün ve %23,8 üçüncü gün
- Ortanca antibiyotik süresi: 7 (4-9.5) gün
- 64 (%86,5) hasta → Abdomen BT
  - Sekiz (%10,8) hastada pankreatik nekroz

- Bir (%1,4) hastada ateş
- 28 (%37,8) hastadan kan kültürü (+)
Bir hasta - kan kültürü *Escherichia coli*
- **Yedi (%9,5)** hastada bakteriyel enfeksiyon
  - 6 akut kolesistit
  - 1 enfekte pankreatik nekroz

Akut pankreatit tanısıyla yatan hastaların antibiyotik kullanımına göre demografik ve klinik verilerinin karşılaştırılması

	Antibiyotik alan n=42 (%56,8)	Antibiyotik almayan n=32 (%43,2)	p
Yaş (ortalama, yıl)	63,2±15,7	49,7±17,1	<0,001
Cinsiyet (erkek)	24 (57,2)	15 (46,9)	0,381
Yatış günü (ortanca, gün)	8 (6-10,3)	5 (3-7)	<0,001
Lökosit (ortanca, hücre/uL)	10700 (8725-13050)	9700 (8275-12300)	0,348
Geliş CRP değeri (ortanca, mg/L)	31,8 (7,1-65,1)	7,8 (3-25,7)	0,005
En yüksek CRP (ortanca, mg/L)	157 (72,8-216)	67,1 (22,2-107,6)	<0,001
Prokalsitonin (ortanca, mg/L)	0,22 (0,09-1,23)	0,06 (0,03-0,11)	<0,001
Mortalite	1 (2,5)	0 (0,0)	0,141

Tartışma ve Sonuç

- AP tanısıyla yatan hastalarda antibiyotik tüketim oranının yüksek (Her iki hastadan biri antibiyotik alıyor)
- 10 hastadan yalnızca birinde uygun tedavi (Rehberlere uyum %9,5)
- %90'ının ilk üç gün içinde → Profilaktik kullanım

Tartışma ve Sonuç

- Antibiyotik başlanan hastaların;
Yaşı, CRP ve prokalsitonin değeri anlamlı olarak daha yüksek
- Antibiyotik alanlarda;
Hastanede kalış süresi anlamlı olarak daha uzun, ancak
→ mortalite açısından fark yok

Antimikrobiyal yönetim yaklaşımı

Bariyerler	Çözümler
Merkeze özgü lokal rehber/algorithm olmayışı	Multidisipliner bir ekiple birlikte merkeze özgü lokal rehber/algorithm oluşturulması (Gastroenteroloji, Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji, Eczacı, Enfeksiyon control profesyoneli, vs)
Klinisyenlerin kendi klinik uygulamalarının farkında olmaması	Antimikrobiyal kullanımının takip edilmesi ve düzenli geri bildirim yapılması
Duygular (Hastaları kaybetme korkusu, defansif hekimlik)	Ekip çalışması ile güven oluşturulması ve sorumluluğun paylaşılması
Hastaların yönetiminde destek/multidisipliner yaklaşım eksikliği	Düzenli toplantılar ve konsey
Kural-yönetmelik veya kısıtlamaların olmayışı	Son çare! Antibiyotik kullanımının kısıtlanması ve yaptırımlar

Sabrınız için
teşekkürler.